

„Skloníte-li zbraň a pozdvihnete dalekohled, může z vás být dobrý myslivec“, říká Tomáš Volák

Jak se do lesa volá...

Richard Kozohorský, autor rozhovoru, foto archiv Tomáše Voláka

Osobnost: **Tomáš Volák**

- > Velkopopovický rodák, nyní žije v Ládví
- > 25 let myslivcem, 6 let v Honebním společenstvu Velké Popovice
- > Studoval strojní průmyslovku ve Vlašimi
- > Pracuje jako vedoucí výroby v Bonavité
- > Záliby: zahrada, příroda, cyklistika, lyže

► *Jistě, už i neúplné přísloví spíš napovídá, jak se k sobě vzájemně chovat, ale nezmiňuje tak trochu i náš rozporuplný vztah k přírodě? Ten můj byl léta povrchní; měl jsem o přírodě představu Žofína, na nějž jsem se díval z okna babiččina bytu, Štřeleckého ostrova, nanejvýš zalesněného Petřína. Alespoň z dálky tak vypadal. Dnes žiju na prahu lesa a vnímám tento přírodní unikát jako souseda blízkého a živoucího, organismus, jenž ve mně vzbuzuje úctu a respekt tím spíš, čím víc před očima chřadne. Zapomněli jsme jaksí, že lesy tu byly už dávno před námi...*

Jak dlouho bude trvat rekonvalescence lesů? Aby se znovu probudily do plnohodnotného života a život ve své náruči vítaly a pečovaly o něj?

► **Vypadá to, jako by bylo okolo nás víc vytěženého dřeva než sošných stromů. Jak dlouho to může trvat, Tomáši?**

TV: „Smrkové lesy okolo nás nejsou původní, ale jsou to uměle vysazené ohromné plochy suroviny. Tento ‚smrkový‘ boom začal v období Marie Terezie, takže se nám může zdát, že jsou devastovány původní kultury. Jenže dřív okolo nás byly převážně lesy listnaté, ve vyšších polohách maximálně smíšené. A o to se dnes snažíme. Když vidím, jaké stromky se vysazují, nemám o naše lesy strach. Dočkáme se procházek mezi vzrostlými velikány během pár desítek let.“

► **Les v oparu jarního ranního slunce... Ta vůně je nepopsatelná. Aspoň pro mne. Vy budete jistě úspěšnější.**

TV: „Ano, ráno je les trochu jiný. Zdá se být čistší, a tak nějak lepší. Nejrady chodím do lesa ještě za tmy a čekám právě na ten okamžik, kdy vás začne oslňovat slunce a vy cítíte takovou zvláštní úctu a pokoru. Ani není důležité, zda vidíte zvěř či ne. V tu chvíli mě napadnou slova, jež řeknou vše: Jedno ráno je lepší než deset večerů.“

► **Vyslyšíme už konečně ten dokola opakováný vzkaz lesa, co myslíte? Aneb, budeme konečně vcházet do lesa na vzácnou návštěvu? Nejsem až příliš naivní?**

TV: „V tomto směru jsem optimista. Nemyslím si, že bychom v lese dělali, až na výjimky, nějaké alotrie, které přírodě nějak zásadně ubližují. Doby, kdy jsme si v lese vyměňovali olej a v potoce opláchli auto, jsou zaplaťpánbůh pryč. Návštěvníci jsou většinou kultivovanými lidmi. Hlavně u mladých lidí cítím, že jim není lhostejné, jak bude naše okolí v budoucnu vypadat.“

„Když vidím, jaké stromky se dnes vysazují, nemám o naše lesy strach.“

► **Říkáte, až výjimky... Přicházejí tito lidé snad na návštěvu k přátelům, aby tam troulili po parketách vajgly či obaly od tatranek?**

TV: „Dnes spíš potkám rodinku s igelitovým pytlíkem a v něm odpadky, které cestou našli, než černé skládky. Jistě, každý z nás v lese zakopl o něco, co tam rozhodně nepatří, ale taková místa ubývají. Jsem přesvědčen, že normálně uvažující člověk takhle odpad nelikviduje. Ten, kdo něco takového udělá, je dle mého názoru duševně ochuzený člověk s nízkou sociální inteligencí. Jinak si nedokážu v dnešní době plně sběrných dvorů, takové, promiňte mi to slovo, svinstvo vůbec představit.“

► **Pokud budeme do lesa vstupovat s pokorou, čím se nám ozve?**

TV: „Mějte oči dokořán, uši nalaďené na ty nejjemnější zvuky a možná se budete divit, kolik toho můžeme v lese prožít. Většinou nejprve slyšíte, a pokud se chováte správně a máte trochu toho lesního štěstí, tak i vidíte.“

► **Najdeme-li v lese mládě – co nám prozradí jeho oči? Prosím, nedotýkejte se mě?**

TV: „Ano, strach. Matka, kdesi opodál, pak trne hrůzou, proč jí ten ‚dvounohý‘ bere jejího potomka. Matka se u mláděte zdržuje minimálně a mládě může být samo i několik hodin. Je to normální a přirozené. Tak prosím, mláďat v přírodě se opravdu nikdy nedotýkejte. Pomalu odstupte a nechte jej v klidu. Za rok se vám odvděčí třeba skokem přes cestu při vaší procházce.“

► **Zvednout hlas, vykřiknout, kdeže ses, Pepo, zdržel při sběru hub, je v posvátném tichu lesa až hrubý přečin, nemyslíte?**

TV: „Úplné ticho ale také není úplně to pravé. V našich podmínkách je asi nejrizikovější setkání s bachyní, která vodí mladé, nebo setkání s poraněným kusem. Pokud jdete po lese, není na škodu dát o sobě trochu vědět. Zvěstujete – pozor jdu. Zvěř tím dostane prostor, potřebný na klidný přesun, a nemá

důvod si vás dál všimát. Nejhorší je, když takovou zalehlou mámu překvapíte, to je potom jiný tanec.“

► **Mám dojem, že nás zvířata v lese tak i tak nerada vidí. Třeba, když se tam potuluje s volně pobíhajícími psíky...**

TV: „To je to jeden ze zásadních problémů, který se snažíme řešit rovnou na místě upozorněním a hlavně osvětou. Ti, kteří čtou mé články, mohou potvrdit, že toto téma omílám stále dokola. Spíš mi to připadá jako zoufalost než osvěta. Váš mazlíček dokáže při jedné vycházce napáchat nenávratné škody. Když k tomu připočítáte ‚borce‘ na krosových motorkách, tak se octneme v prostředí, v němž bychom ani my sami nechtěli být, natož žít.“

► **Je jistě lépe chodit po cestách, naslouchat a mít oči otevřené a nekoukat jenom po houbách. Zatoulat se do mláží a narazit tam na pruhovaní selátka, to by mohlo být setsakra drahé...**

TV: „Pokud dojde k setkání s pruhovanou drobotinou, máte problém. Jste-li bez psa, pak máte velkou šanci se od této skupiny vzdálit. Pokud se chováte klidně a pohybujete se pomalu, bachna vás nechá odejít bez závodů. Přinejhorším za vámi popoběhne, ale ne daleko. Jen tolik, aby byla mláďata v bezpečí. Situace se mění, pokud máte psa a nedej bože není na vodítku. Zeptejte se veterináře, jak taková setkání končí. Pes je od přírody lovec a bohužel se vám to snaží dokázat ve chvíli, kdy vás to nejméně potěší. Nejen setkání s živými tvory může být nebezpečné. V našich končinách se čas od času objevuje tak zvaná Aujezskyho choroba neboli pseudovzteklina. Pokud váš pes přijde do kontaktu, byť jen s exkrementy nebo slinami takto nakažené zvěře, je to průšvih s fatálními následky. Proto v žádném případě nepouštějte psa z vodítka.“

► **Jak dalece velkopopovickým hvozdům kůrovec ublížil? Má se ještě lesní fauna kde nakrmit? Ukrýt?**

TV: „Zvěř není na smrkovém porostu závislá. Spíš je problematická činnost spojená s vytěžením takto napadených úseků. Holé planiny, které po takové akci zůstanou, zvířata opravdu nevyhledávají. Časem ale paseky zarostou mladými stromky, travinami, keříky a budou opět mít krytu dostatek.“

► **Po období až tragického sucha, je prý veškerá česká půda po vydatných loňských deštích a na sních bohaté zimě vodou nasycena. Což se údajně kůrovci nelíbí.**

TV: „Pro kůrovce je smrtící to, že strom se brání vypuzováním mízy a larva brouka se udusí. To, že je letos příznivé počasí, neznamená, že stejně dobře bude i léta následující. Abychom v přírodě udrželi vodu, je třeba obnovovat a vytvářet různé tůň, mokřady,

vysazovat remízky a intenzivně zalesňovat. Co se týká mokřadů a různých tůň, tak obdivuji práci rodiny Šrailových z Křivé vsi. Takto kdybychom přistupovali k této problematice všichni, tak je zvěř u nás v období sucha rozhodně veselejší. Samozřejmě i naše společenstvo se podílí na výsadbě stromků a remízků. Letos plánujeme i nějaký ten mokřad. No, uvidíme.“

„**Doby, kdy jsme si v lese vyměňovali olej a v potoce opláchli auto, jsou zaplatpánbůh pryč.**“

► **Najdeme ještě v Ladově kraji les, v němž bychom mohli zabloudit?**

TV: „S trochou nadsázky, zabloudit se dá všude. Záleží na tom, s kým bloudíte. Někdy najdete cestu cobydud, ale jindy se vám může bloudit celkem příjemně...“

► **Ríkáte...? Zato narazit na černé skládky není pořád nic extra vzácného.**

TV: „Fakt se s takovými místy setkávám čím dál méně. Dobře působí jarní akce Čistý Ladův kraj, které se s kolegy ze společenstva pravidelně zúčastňujeme. A mám za to, že spíš likvidujeme hříchy našich předků než čerstvé výtvoř.“

► **Sdílim váš optimismus. Nicméně v roce 2019 jste sesbírali na lesích, mýtinách a paloucích metrů odpadků. Stovku pytlů, 32 krabiček od cigaret, matrace, suť – cituji statistické údaje. Kde to jsme, proboha?**

TV: „Komu není okolí lhostejné, kým si zapomenutou PET lahev z lesa odnese také. Suť je už hodně blbá, to by si měli investoři stavebních prací ohlídat. Pokud někomu platím za odvoz suti, měl bych dostat doklad o jejím správném uskladnění. Je krátkozraké ušetřit pár stovek a udělat nepořádek tam, kam nepatří. Jeho likvidace je následně daleko dražší, pokud se vůbec podaří.“

„**Myslivec v klobouku a s flintou přes rameno je zakořeněná představa.**“

► **Co s tím? Co takhle nastavit sankci? Budeš přistižen, zaplatíš. A hodně. V Singapurě za odhoz žvýkačky na zem jsou pokuty téměř likvidační – a funguje to.**

TV: „Jo, být politikem, věděl bych... Touto problematikou bych začal. Asi bych nevolil oko za oko, zub za zub. Aha, to je tvoje halda. Máš rok na to, aby po ní na těch 10 000 m² nezbylo ani deko a zároveň nic nepřibýlo. Jinak to budeš mít drahý! Ale to je utopie, proto taky nejsem politik.“

► **Z vašich častých příspěvků ve Zpravodaji, Tomáši, číší váš až vroucí vztah k lesu, k myslivosti. Kde se ve vás vzal myslivec? Lovec?**

TV: „Protože jsem místní rodák, tak to snad ani jinak dopadnout nemohlo. Začínal jsem jako rybář a k myslivosti jsem se dopracoval časem. Možná tomu napomohlo studium mé manželky, kterou čekalo pět let učení, a já řešil, co s volným časem. Kamarád mě párkrát vzal na posed a bylo hotovo. Rok kurzu s praxí, závěrečné zkoušky... Časem ale zjistíte, že hotovo zdaleka není. Myslivec v klobouku a s flintou přes rameno je sice představa zakořeněná, ale je to spíš o montérkách a bolavých zádech. Čím častěji v lese jste, tím víc vás zaráží, kolik toho vlastně nevíte. Šel jsem do toho jako lovec, nezapírám, ale časem dozraje. A když skloníte poprvé zbraň a upřednostníte dalekohled, začíná se z vás pomalu stávat myslivec.“

► **Pamatujete si, kdy jste si poprvé vystřelil?**

TV: „První lovecké zkušenosti jsem sbíral na severu Čech pod úpatím kopce Ralsko (moje poděkování za to patří bratrům Procházkovým, majitelům Bonavity spol. s r.o., kteří mi tyto úžasné zážitky umožnili). Je to krajina bohatá na téměř všechny druhy zvěře, které se v naší přírodě vyskytují. Moje první rána padla na lišáka, ale pocit jsem měl, jak když skolíte holou rukou medvěda. To vás ale časem přejde a lovíte, protože je to nezbytně nutné a ke správnému hospodaření to patří.“

► **Jak je to s loveckou sezónou a bojem vašeho sdružení s pytláky?**

TV: „Ta poslední nebyla úplně šťastná. Covid nám brání sdílet zážitky jak z honů, tak z běžného života. Pytláci? No, to víte, jste kousek od Prahy, a tak se stává, že tu takový incident proběhne. Ve sdružení máme zavedený systém kontroly každé rány, a tak máme přehled, kde se co děje.“

► **Dá se po vši té kalamitě a developerském rozpínání mluvit o tom, že pořád žijeme ve Velkopopovickém přírodním parku?**

TV: „Ten, kdo chce vidět přírodu a něco hezkého v ní, tak si to najde. Možná, že ve mně někdo uvidí idealistu. Ale mám fungující rodinu, dům s hypotékou, auto na leasing, les za barákem, kolem sebe skvělé lidi a je mi dobře. Tak i ten náš park, který se zdá být momentálně v dost zoufalém stavu, se z toho za pár let dostane.“

► **Povězte „lesní citát“, který bychom si měli poznamenat zlatým písmem?**

TV: „Les žije lépe bez člověka, ale lidstvo žije hůř bez lesa. Autorem je pan profesor Theodor Künkele.“

Děkuji Vám za rozhovor. ■